Ն. 4337 1906 ՄԱՐՏ 15/28 ՇԱԲԱԹ 22 նձի սեռեռ 2 ՄԷՖԷՐ 1323 — 15 ՄԱՐԹ 1322

ՄԵՍՈՊՈՏԱՄԻԱ

DIRECTION DU JOURNAL
MESOPOTAMIA — EL-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հասցէ թղթակցութեանց՝ ՊՕՐԹԷ-ԻՆՊԻՐ

ԾՈՒՄԱ ԻՐԹԷՄԻ կիրակիներ եւեր օրուն։

ՆԻԻԹԷՍԻ 30 ԲԱՐԱ

جمعه جوسی بك اوغلی تقسیم جادهسی نومرو ٦٥

ԱՊՕՆԷ ԳԻՅԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իւլին սէնէլիկի 60 ղր., = 6 այլրդը 35. = Թաշրա իւլին սէնէլիկի 85 = 6 Այլրդը 45 ղր. տբր։ = Մէմալիքի էճնէպիէ իւլին սէնէլիկի 20 ֆր. տբր։ = Բօսթա իւճրէթի պիզէ այլու տիր։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տբր։ = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = Լինճի սահիֆէներին սրբասը 5, Շնճի վէ Յիւնճիւ սահիֆէներին հէր սրբասը 3, վէ Կիւնճիւ սահիֆէներին պէհէր սրբասը 1 ղր. տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իւլին այրընա բազարլըգ օլունուր։

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իւլին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆա միւրաճաաթ օլունուր։ = Իտարէխանէ՝ Պէյօղլունտա Հատատէի քէպիրտէ Ն. 65։

ԴՊՐՈՑԸ ԵՒ ՇՈՒԿԱՆ

Տեսնուած իրողութիւնն այն է որ, մեր վարժարանները՝— ըլլան գաւառները կամ կեդրոնին մէջ — վերացական ու աչ-դրական կրթութիւն մը տալու իրենց ջանքերուն մէջ եղած են այնքան վեսակար հաստատութիւններ՝ որքան չպիտի ըլլային, եթէ, կարելի եղած չափով, իրենց աշխատութիւնները կարենային համեմել գործնական կեանքի յարմարութիւններ ցուցադրելու հանդամանքով ներկայացող նպատակայարմար ծրագիրներով։

Այս կարճ մտածութեան կը մղէ ինծի յօդուածիս խորագիրը որ անշուշտ, նուազ հետաքրքրական չպիտի ըլլայ այն որոշ նշանակութեանը համար զոր կ'ուզուի տալ դպրոցը շուկային շատ մօտիկը բերելու նախանձախնդրութեամբ, հակառակ այն անհունապէս մեծ տարբերութեան, որ կայ այս երկու միջավայրերու կեանքին ու ապրելու պայմաններուն մէջ։

Դպրոցի աղուն համար շուկայի կեանքը հիմնովին հանգոյց մըն է. շուկայի մարդն ու գործը խիստ տարօրինակ են այդ արարածին համար։ Ասիկա, իրականութեան մէջ այնքան ճիշդ է որ, ա՛լ պատճառ չունինք կասկածելու այն ակներեւ թեթեւկատութեանը մասին զոր դպրոցի տղան ցոյց պիտի տայ, էն առաջ, դպրոցէն շուկայ նետուելու իր փորձին մէջ։

Զարմանալի չէ՛, ուրեմն, երբ տղան հազիւ թէ կրնայ վարժուիլ ու հազիւ թէ շատ հեղ, սա՛նկ, շուկայի մարդ դառնալու փոխուածութիւններ ցոյց կուտայ իր անձին ու շարժուածքին մէջ, քանի որ, մեր վարժարաններու մէջ — ինչպէս կը մատնանշէր, անցեալները, յօդուածագիր մը «Մանղումէի» մէջ — տակաւին գոյութեան անարդար իրաւունքներ կը վայելեն անանկ բրածոներ, որոնք, ամէն մտածում մէկդի, բան մ'ըրած ըլլալ կը կարծեն երբ աշակերտը կարող կը հանդիսանայ լաւ շարադրութիւն մը թխսել կամ ոտանաւոր մը հրամցնել։ Ասանկներուն իրաւանցումը տեսնելու համար կ'արժէ անգամ մը գոնէ ներկայ գտնուիլ ամաւերջի քննութեան մը, ուր վարժապետը, ձեռքով, ոտքով, քրտինքը ճակտին վրայ, ամէն ջանք կը թափէ ի հանդէս բերելու համար իր աշխատութեան պտուղը, որ ի վերայ բազմաչարչար մեղայ խմոց, մէկ կուտ չի պիտի արժեցնէր ապագայ... «բադրոն»դ։

Դրական մարդ կ'ուզենք կը պռնան շուկացիները ու մենք գրական (եթէ կ'արժէ ասանկ որակել ամէն անոնք, որոնք, է՜հ, քիչ շատ դպրոցի «էշիկ» մաչեցուցեր են) մարդեր կը ձեւենք, առ հասարակ, առանց երբէք անդրադառնալու այն անպատեհութեանց, որոնց միակ ու իսկական պատճառը կ'ըլլանք ասանկով։

Անպատեհութիւն ըսի ու աւելորդ կը սեպեմ թուել այն վիճակները որոնց կ'ենթարկուին դպրոցի տղաքը, շուկային մէջ, մինչեւ որ կարենան ինքզինքին յարմարցնել այդ միջավայրի պահանջներուն։

Այս ամէնուն համար դպրոցը չէր որ մեղադրելի պիտի ըլլար, եթէ, քիչ շատ աչքի զարնող կրթական հաստատութեանց վկայագրերովը փքացող երիտասարդներ չըլլային գործի առիւ անճարկոզներէն շատերը։ Մենք կը մտածենք որ ուղղական առպարէզ մը — ինչպէս են բժշկութիւնը, փաստաբանութիւնը ևն ևն — ընդգրկելը քիչերու միայն վերապահուած է. տնտեսական կեանքի պայմանները քիչ դեր չեն խաղար ասոնց մէջ։ Ալ, ինչպէս պատասխանատու ըլլալէ կը դադրին վարժարանները, երբ, առանց երբէք նկատի առնելու մեր աղաքներուն մեծամասնութեանը նիւթական վիճակը ու դպրոցէն ետքի անոնց ընելու գործը, աւելորդ ու անսմէջ «ութիւններու» պարապութիւնով կը ծանրաբեռնեն անոնց միտքը, այսպէսով դրական մարդերու սով մը ստեղծելով, յաւիտենապէս ցաւալի ու տխուր։

Այս օրուան մեր տնտեսական կեանքին ցոյց տուած վիճակները երբ քիչ մը գործնական անհատականութեան ամրոզութիւն մը ստեղծելու պէտքը կը զգացնեն մեզի, ոչ-նուազ տխուր է տեսնել այն հոսանքը որ, դպրոցէն շուկայ, իրեն հետ կը բերէ գործի մարդ դառնալու տրամադրութիւններէն հիմնովին զուրկ արարածներ, որոնց համար ՆԻԻԹԸ չարունակութիւն չունի երբէ՛ք և ԴՈՐԾԸ այն է ինչ որ չպիտի ըլլար... անթել հեռագրին գաղտնիքը Ափրիկէի խորերու բնակիչներէն ո՛և է մէկուն համար։

Իրերու այս ընթացքին մէջ պատասխանատուութեան էն մեծ բաժինը կը ծանրանայ վարժարաններու վրայ։ Մեր ապագայ սերունդին կրթական պատրաստութեան գործը անոնց մէջ կ'եփուի։ Հակառակ տեսնուած աշխատութեանց՝ եփուածը տակաւին հում է և թերխաշ...

Գործի՝ ճշմարտապէս շուկայի մարդերու պէտք ունինք։

Ա՛ռ է խնդիրը։

Ա՛ս բանին մէջ յաջողելու համար ես չպիտի ըսեմ որ մեր վարժարանները մէյմէկ վաճառատուններ դարձնենք, ոչ ալ պիտի փափաքիմ որ հաստատենք վաճառականական ուրոյն դասընթացք մը, ուր տղան սորվի ամէն ինչ որ վաճառականութեան կը վերաբերի. ասիկա աւելի պիտի պատրաստէր թութակներ, որոնք, շատ լաւ, ու իրարու ետեւէ պիտի կրնային շարել անունները այն քաղաքներուն ուր-կէ կ'արտածուին... սոխն ու սխտորը և ուր կը ներածուին ֆըստըխն ու... պամեան։

Մեր ուսուցիչներուն համար ընելու շատ դիւրին բան մը։ Փոխանակ սոխակին, երկինքին, գարնան և ծովուն վրայ դարձնելու աղաքներուն ուշադրութիւնը, շարադրութեան նիւթ տալ անոնց վաճառականութենէն, շուկայէն և վերջապէս այն ամէն բաներէն, որոնք ամենէն աւելի յարաբերութիւն ունին գործնականին հետ և բնոյթը՝ տղան հետաքրքիրը ընելու դպրոցէն դուրսի իրաղարձութիւններուն։ Դժուարութիւն մը չէ, կարծեմ, երբ նոյն իսկ, մեր ուսուցիչները բարեհաճութիւնը ունենան, գոնէ չաբաթը մէկ անգամ, իրենց բանախօսութիւններուն նիւթ ընել վաճառականութիւնը կամ վիճաբանութեան ասպարէզ բանալ տղաքներուն այդ նիւթին շուրջը։

Այս փորձը թէեւ երեւութապէս անչահ ու աշնպատակայարմար կը թուի, տակայն իրականութիւնը շատ տարբեր արդիւնքներ կը խոստանայ, քանի որ, այս ջանքն իսկ օրըստօրէական բարեշրջում մը ու հետզհետէական փոխուածութիւն մը կը դնէ տղուն մէջ՝ ա՛լ աւելի զարգանալու տրամադիր։ Ու ասիկա այն ատեն միայն կը հասկնանք, երբ, տղան ալ կը սկսի ինքն իր վրայ փորձել դրական մարդերուն յատուկ եղող առաւելութիւնները։

Դրական մարդերու պէտքին զգալիութիւնը չեշտող և ուղղուած անհատը պատրաստելու ճշմարիտ եռանդը ունեցող այս կարգի առաջնորդող մէջբերումներ, իրենց կրկնութեան մէջ իսկ, օգտակար աղդեցութիւններ ստեղծելու կոչուած ըլլալուն, այն զօրեղ հաւատքը ունինք որ ալ քիչ մը ուշադրութիւն պիտի ընծայուի այս հարցին ու պիտի աշխատուի չինայել այն ջանքը, որով միայն մեր աղաքները պիտի արժանանային շուկացիին... «Եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք և... մարդ դրական եղեալք» ևն։

Այսպէս բաւական հեռացած պիտի ըլլանք մարդ ըլլալու ճամբէն։

Ուրիշ յօդուածով մը պիտի խօսինք թէ որոնք են տակայն շուկային կեանքին գլխաւոր պայմանները և ինչ են չատերուն կանխահաւօրէն իյնալուն իրական պատճառը։

Սամսոն ՎԱՀԱՆ ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

ՐՕՄԱՏԱՆ ՀԱՐԷՔԷԹ

Մարտ 20 Թարիխիյլէ Բօմատան հաղորդեց, ճուտա իրթէսի կիւնիւ զաղէթամըզին թապլնտան սօնրա եէտիմիզէ վասրլ օլան պիր մէքթուպտա տաթի, Կ-Բաթրիգ ռիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրինին՝ չըգան բազար իրթէսի կիւնիւ հարէքէթի գարարլաշտըրըլմըշ օլտուղը պիլտիրիմիշ, վէ պինապէրին կէչէն բազար կիւնիւ, Ֆրէնքլէրէ Աւետում Ս. Ատտուածածին եօրթուսը օլմադ մինասիպէթիյլէ, միշարիէյի հաղրէթլէրինին՝ Լեւոնեան մէքթէպի քիլիսէսինտէ Զայնաւոր Պատտրագ թագտես իյլէմէսի մուգարրէր օլմասըյլա, իշպու այնի լուսանիյէ՝ Բօմատա պուլուսան էրմէնի-գաթոլիքլէր իլէ պազը քիլիսէլէրին ռէիսի ռուհանիէլէրինին տավէթ օլունտրզը իշար գըլընմըշ տբր։

Կ-Բաթրիգ էֆ. հաղրէթլէրինին Բօմատան ավտէթի՝ չըմէնտըֆէրլէ վուգու պուլաճաղը, վէ Լիվօրնօտաքի քիլիսէմիզ իլէ Վէնէտիկ վէ Վիէննա Մխիթարեան թարիգաթլարը մանասթըրլարը զիեարէթ իտիլէրէք, ալաֆ. ապրիլին 6նճը եռիսօտ Շնճի սապահը Տէրիսաատէթէ մուվասրլէթ իսէճէքլէրի մէմուլ օլտուղը՝ մէգքիր մէքթուպլա տաթի պէհան օլունմըշ տբր։ Տիկէր մալիւմաթա նէզարէն, Կ-Բաթրիգ ռիւթպ. էֆ. հաղրէթլէրի, չըգան չարչէն պիհ կիւնիւնտէն պէտ իլէ, վէտա ըէսմինի իյֆա իթմէք իւզրէ, հաշմէթլու Բաբա հաղրէթլէրինի, Գարտինալլար հազարաթընը, Սալթանաթը Սէնիյէ «էֆիլի Բաչիտ պէյ էֆ. հաղրէթլէրիյէ սէֆարէթի միւշարիէյհա պաշ քեաթիպի Դուհումճեան Յովհաննէս պէյի, Օսմանլը գօնսօլօսը Մ. Կալիանը վէ պազը բուէսսայը բուհանիէյի զիեարէթի իթմիշլեր տիր։

ԽԱՐԻՃԻԷ

ԱԼԺԷԶԻՐԱՍ ԳՕՆՖԷՐԱՆՍԸ. — Շիմտի իշլեր խայլի իլերտէ կէօրիւնիւեօր։ Հէյեէթի թարիրիյէնին պիր իճթիմաը խուսուսիսի՝ ֆայտէլի պիր իճթիմաը ումումինին ագարնա միւսայիտ պուլունաճաղը՝ Պէրլինտէ մէմուլ իտիլմէքտէ տիր։ Ալմանիանին, բօլիս թէնսիգաթընին կալընը Ֆրանսա վէ Իսբանիա հիւքիւմէթլէրինէ իհալէսինի գապուլ իթմէսինէ գարշըլըգ՝ գօնթրոլ վէ պանգա մէսէլէլէրինէ նէ պիպի մէթալիպաթտա պուլունաճաղընը, վագաա չիմտիտէն քէչի վէ պէհան իթմէք միւմքին տէյիլ իսէ ատ, չու գատար քի եագընտա թարաֆէյն արասընտա իթիլաֆ հասրլ օլաճաղը հագգընտաքի թէէսսիրի ումումի՝ հագգդէթէն պիր վէսիլէթ մէնմունիյէթ տիր։

Կէրէք բօլիթիգա վէ տիբլօմասի մէհաֆիլինտէ վէ կէրէք թիւճճար վէ սարրաֆան միեանընտա էֆքեարը նիքպինանէ (լաւատեսութիւն) հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, Իարիզ վէ Պէրլին արասընտաքի էֆքեարճա միւպաեէնէթ՝ օ գատար ճիւզի տիր քի, գօնֆէրանսըն պաշա չըգմատեաճաղը մատտէթէն գապլը տէյիլ տիր։ Վիէննատան ալընան խապէրլէր տախ՝ եագընտա պիր սուրէթի թէսվիյէ պուլունաճաղընը պիլտիրմէքտէ տիրլէր։

Թանճէրտէ մուգիմ հէյեէթի սիւֆէրանընն, բօլիս թէնսիգաթընին գօնթրոլընա պաշլըճա մէմուր օլաճաղը, վէ պու հէյեէթի սիւֆէրաեա՝ պիր միւֆէթթիշի ումումինին իլավէ իտիլէճէկի իշար օլունմագտա օլուպ, Պէրլինտէն ալընան թելէկրաֆնամէլէրէ կէօրէ իոե, պու թէքլիֆին, Ալմանիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան գապուլ օլունմասը իւզէրինէ, բօլիս թէնսիգաթը մէսկէսինտէ Ֆրանսա ճանիպինտէն պազը միւստատէքարլըգլար իտիլէճէկի զանընը հասրլ օլմագտա տրը։ Ֆիլվազը Ֆրանսա, իյին սուլէյէն թէսվիեէսինէ մէյիլի պուլունուեօր, վէ Ալժէզիրատա մէվճուտ օլան Վիէննա զաղէթալարը մուսպիրի մահասուսլարը՝ գօնֆէրանսատաքի մուրախխասլարընը՝ միւզաքէրաթը վագըատան արթըգ եօրուլմըշ օլտուգլարընտան, իշէ պիր հիւանի նէթիճէ վէրիլմէսինի քէմալը խահիշլէ արզու իթմէքտէ օլտուգլարընը իշար իտիեօրլար։

Լօնտրատա թաղ օլունան էֆենինկ Նիուզ զազէթասընքն, Ալժէզիրատան, ըէսմի մէնպատէն ալըպ նէշր իթտիկի թէլէկրաֆլարա նէզարէն, գօնֆէրանս՝ քեաֆֆէյի ալէա-

գ աստարան իչին մէՖոանիյեէԹպախչ պիր նէԹի ճէի իԹիլաՖքեարանէյէ վասըլ օլմուշ, վէ Ֆրանսա իլէ Ալմանիա, կէրէք բօլիս Թէնսիգաթը, վէ կէրէք Մարօգ պանգասընտա տէվլէԹլէրէ չըգարըլաճագ հիսսէ հագգընտա Թէմամիյլէ ուզլաշմըշլար տըր։ — ՄուճաԹէմիայը Ամէրիգա հուքիւմէԹի տէ, ճագընտա ագտը իԹիլաֆ խուլէճէկինէ՝ Ալժէզիրասստան ալընան Թէլէկրաֆնամէլէրէ պինաէն Թէէմին օլմուշ տըր։ ԻԹիլաֆ բրօժէսինին՝ Ամէրիգա մուրախխասը Մ. Վիթէ Թարաֆընտան Թանզիմ խուլսիկի բիվասէԹ օլունուեօր։

. Տիկէր պազը մալումաԹա նէզարէն, պանգա մէսէլէսինտէ Ֆրանսա իւչ հիսսէ ալաճագ, վէ Ալմանիա՝ պանգանըն խասարէսիյլէ Թէֆթիշ մէճլիսինտէ պազը հուգուգա մալիք օլաճագ տըր։ Բօլիս Թէնսիգաթընըն տախի չու ճօլտա օլաճաղը բիվասէԹ օլունուեօր։ 1. Պաշլըճա իքի լիմանտա, եանի Թանճէրտէ վէ Մօկատօրտա բօլիս մուխԹէլիԹ, ֆագաթ տիկէր ալԹը լիմանտա Ֆրանսա իլէ Իսբանիաեա մունհասըր օլաճագ տըր։ 2. Բօլիս Թէնսիգաթընա մէմուր զապիԹան՝ խուզպալը բուԹպէսինի հայիզ օլաճագ տըր։ 3. Մուֆէթթիշ՝ գայմագամ բուԹպէսինտէ պիր Աւսթրիա զապիԹի օլաճագ տըր։ 4. Պու զապիԹ, հէր սէնէ Էմիրէ վէ պէյն էլ միլէլ գօմիսիօն հալինէ գօնմուշ օլան Թանճէրտէքի էճնէպի սէֆիրլէրինէ մէմուրիյէԹինին բաբօրԹօսունու վէրէճէք տիր։ 5. ՄէմուրիյէԹի վասի, մուէսսիր վէ մուսթագիլ պիր գօնԹրօլ իճրասընտան իպարէԹ պուլունաճագ տըր։ 6. Ֆրանսաեա վէ Իսբանիաեա Թէվտի խուլէն վազիֆէնին մուտէԹի 5 սէնէ օլաճագ տըր։

. Ալճէզիրասստան պա Թէլէկրաֆ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, բազար իրԹէսի կիւնիւ ագտ օլունան գօնֆէրանսըն պիր ինԹիմաը ուսումիսինտէ, Աւսթրիա մուրախխասը՝ Աւսթրիա լաիհասընտան Գազապլանգա լիմանընըն տախր օլան կիւնճիւ ֆըգրասընըն գալտըրըլտըղընը պէեան իԹմիշ, վէ Ալմանիա մուրախխասը, պու խուսուսը գապուլ իԹտիկինի պիլտիրմիշ տիր։ Պունուն իւզէրինէ Աւսթրիա մուրախխասը՝ Թանճէրտէքի հէյէԹի սուֆէրանըն՝ պիր մուֆէթթիշ մարիֆէԹիյլէ բօլիս Թէնսիգաթընը գօնԹրօլ իԹտիրմէսինի Թէքլիֆ իԹտիկինտէ, Ալմանիա մուրախխասը՝ Ալմանիա իչին իշպու գօնԹրօլուն պաշլըճա պիր նօգԹա օլտուղունը վէ Թէքլիֆի մէզքիւր գապուլ օլունմատըղը հալտէ, քէնտիսինին գօնֆէրանստան չէքիլմէսի մուհԹէմիլ խուլունտուղունը տէրմիեան խյլէմիշ տիր։ Պատէհու Ռուսիա մուրախխասլարը, լիմանլարըն Թագսիմինէ տահր պազը Թէքլիֆաթտա պուլունմըշլար տըր։ Գօնֆէրանսը՝ գօմիսիօնը մախսուսը Թարաֆընտան Թէրթիպ օլունան բօլիս լաիհասընըն պիրինճի պէչ մատտէսինի, պազը Թատիլաթլէ գապուլ խյլէմիշ տիր։— Մուրախխասլարընըն էքսէրիսի՝ էֆքեարը սուլհ բէրվէրանէնին պու ինԹիմաստ պօզուլմասըղը ԻԹիգատընտա պուլունուեօր։ Մէզքիւր ինԹիմաըն խիԹամընտա, գօնֆէրանսըն րէյիսի տուգ տ'Ալմօտօվար՝ հուսուլը իԹիլաֆը մունհազզագ ատտ իԹտիկինի՝ պիր զաղէԹա մուխպիրինէ պէեան խյլէմիշ տիր։

. Գօնֆէրանս մուզագէրաԹընըն՝ Բազգալիաեա գատար տէվամ իտէճէկի՝ Պէրլինտէ տօղրու մալումաԹ ալան մէհաֆիլտէ զանն օլունուեօր։

ՌԷՃԱ

Թաշրալարտա պուլունուպ աստընըման մուստախտէմլէրի խիտմաԹ պուլմուշ օլան մուհԹէրէմ ասթօնէլէրիմիզին՝ ասթօնէլիքլէրինէ տէվամ իԹմէք արզուսինտէ օլտուգլարը հալտէ, ասթօնըման պէտէլլէրինի Թարաֆըմըզա կէօնտէրմէլէրի րէճա օլունուր։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Պու սապահ, Ս. Ցովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ պազը մուզԹէտիր վէ մուսթայիտ Դպրապետլէր վէ մէզքիւր քիլիսէնին Դպրաց դասը տէլալէԹիյլէ, Արեւագալ այինի իճրա խուլմըշ տըր։ Այինի մէզքիւրէ Թէզաննիխաթ զաէէԹ կիւզէլ վէ մուէսսիր պիր սուրէԹտէ իճրա գըլընմըշ, վէ պազը րուհանիլէր իլէ խալգը էհալի հազըր պուլունմըշ տըր։

Ինչպու Արեւագալ այինինէ րիասէԹ իտէն Ս. Ցովհան Ոսկեբերան քիլիսէսի Դպրապետի Ներսէս էֆ. Խուտավէրտեան իլէ մուավինի Շամիրամ էֆ. տէն պաշգա, չէհրիմիզ պաշլըճա Դպրապետլէրինտէն Ցովսէփ Էպէեան, Միհրդատ, Ովհաննէս վէ Օննիկ էֆ. լէր տավէԹը մախսուսէյէ պէրայը համիյէԹ իճապէԹ իտէրէք, այինի մէզքիւրէ իյԹիրաք իյլէմիշլէր տիր։ Մումաիլէյհիմ մէզքիւր այինին խիԹամընտա, քիլիսէնին տահրէսի մախսուսէսինէ չէգիլարընտա, Մեծ-Ժողովրդապետ Գեր. Նիկողայոս Ծ. Վ. Պագչեան իլէ Թաղ. Խորհուրդ հէյէԹի Թարաֆընտան քէնտիլէրինէ պէեանը Թէշէքքիւր օլունմուշ, վէ իքրամլար իլէ ԹալԹիֆ խուլմըշլար տըր։

. Տիւն, Կ-Բաթրիգ Գայմագամը բիւԹ. Սահակ Սէրբ. Հաճեան, րէֆագաԹընտա, ԲաԹրիգխանէմիզ գաբու քէհեասը սաատ. Ցովսէփ էֆ. Շէհրեան օլտըղը հալտէ, Շէհիր էմանէԹի տաիրէսինէ պիլ ազիմէ, Էմինի ճէտիտ տէվլ. Րէշիտ բաշա հազրէԹլէրինի զիեարէԹ, վէ մէմուրիյէԹի ճէտիտէլէրինտէն տօլայը Թէպրիք իյլէմիշլէր տիր։

. Պու կիւն տախի Սէրբիազօրսը մուշաւիրլէրի, Եինէ Ցովսէփ էֆ. իլէ պիրլիքտէ, Տախիլիէ նէզարէԹինէ կիտէրէք, նազըր Մէմտուհ բաշա հազրէԹլէրիյլէ մուլագաԹ իտէճէք տիր։

. Էրմէնի բաԹրիկի բիւԹ. Օրմանեան էֆ. հազրէԹլէրի՝ կէչէն կիւն Շէհիր էմանէԹինէ պիլ ազիմէ, Շէհիր էմինի Րէշիտ բաշա հազրէԹլէրինի զիեարէԹ վէ մէմուրիյէԹը ճէտիտէսինտէն տօլայը Թէպրիք խյլէմիշ տիր։

. Էնգարէտէն ճագըլտըղընա կէօրէ, մահէլլի ճէմաաթըմըզ մէքԹէպի մէնֆաաթընա Թէրթիպ խուլմըշ օլան վէ 50 ատէտ պիլէԹի իքրամիյէ գազանմագ իւզրէ, 1000 ատէտ պիլէԹտէն մուրէքքէպ պուլընան պիր բիանգօ, պիր զիյնէԹը մախսուսէտէ քէշիտէ խուլմըշ տըր։ ԶիյնէԹէ՝ ճէմաաԹըմըզ Մէրխասալը մուհԹէրէմի Արհ. Կըզմէչ Եպիսկ. Ղազարոսեան րիասէԹ իԹմիշ, վէ Էրմէնի-գաԹօլիգ մուԹէպէրանը իլէ սաիր միլլէԹլէրտէն պազը մուԹէպէրան հազըր պուլունմըշ տըր։ Իքրամիյէլէր՝ Էնգարէ մուԹէպէրանը Թարաֆընտան պէրայը համիյէԹ իհտա խուլմըշ տըր։

ԽիԹամը զիյնէԹտէ, Արհ. Ղազարոսեան Գերապայծառ՝ էտիպէյի մէֆրուզէի հազրէԹը Բատիշահիյի ճաատ ու Թէքրար խյլէմիշ, վէ մուզիգա իլէ Մարշը Համիտի Թէրէննիւմ սազ օլունուպ, պիլէհումէ հուզզար տախի՝ «Բատիշահըմ չօգ եաշա» տուասընը րէֆը պարկեահը Խուտա իԹմիշլէր տիր։

ՐԸՏՎԱՆ ԲԱՇԱՆԸՆ ՎԷՖԱԹԸ

Զըգան ճումա կիւնիւ կէօզԹէփէտէ վուգու պուլան տէհշէԹլի ճինաէԹ հագգընտա աԹիտէքի Թաֆսիլաթ ալընմըշ տըր.— Շէհիր էմինի Րըտվան բաշա, ռըզասըրա կէօզԹէփէտէ քէային քէօշքինէ կիտէր վէ պազէն կիճէ տէ օրատա գալըր իմիշ։ Ճումա կիւնիւ տէ, աքշամ սաաԹ 10 պչ. տա, տօղասը Մէհէմմէտ աղա իլէ, քէօբրիւտէն վաբօրա րագիպէն, Հայտարբաշաեա չըգմըշ, վէ ըրըխԹըմտա, մախսուսէն Խարիճիէ Թահրիրաթ գալէմի մախսուս մուտիրի մուավինի էվվէլի աԹուֆ. Րէշատ պէյ էֆ. հազրէԹլէրինի սորմուշ, վէ էվվէլքի Թրէն իլէ կիԹմիշ օլտուղունը խապէր ալըպ, քէնտիսի տէ հարէքէԹ իԹմէք իւզրէ օլան Թրէնէ բաքիպէն, սաաԹ 11 պչ. բաստէլէրինտէ կէօզԹէփէյէ վասըլ օլմուշ տըր։

ԸսԹասիօնտա, մախտումը Րէշատ պէյ Թարաֆընտան իսԹիգպալ օլունուպ, իքի իւչ տազըգա կէօրիւշտիւկիւ սըրատա, Մէհէմմէտ աղա տա, բաշանըն արապասընը կէԹիրԹմէկէ կիԹմիշ տիր։

Րըտվան բաշա, օղլու իլէ պէրապէր չըգըպ, ըսԹասիօն ճագըններտա րըխԹըմ իւզէրինտէ հէնուզ պիր գաչ ատըմ ատմըշ իքէն, պիրտէն պիրէ գարշըլարընտա 4 քիշի չըգարագ, պաճլարտան խուչիւ րէվօլվէրլէրինի բաշանըն իւզէրինէ չէվիրիպ, աԹէշլէտիքլէրի սըրատա, տէօրտունճիւսիւ տէ՝ րէվօլվէր սեսինի իշիտէրէք գօշան պիր չօգ քէաԹը գօրգուԹմագ վէ ուզագլաԹմագ իչին հավայա աԹէշ իԹմէքտէ պուլունմըշ տըր։

Րըտվան բաշա, աէքիզ գուրշունտան վուրուլարագ Էէրէ տիւշմիւշ օլտուղը հալտէ, ճանիլէր էլան գուրշուն սըգմագտա օլուպ, Րէշատ պէյ՝ աճը աճը ֆիղան ու ֆէրեատլար գօբարարագ, վէ քէտէրինի գաճագլաեարագ, մուտաֆաաեա չալըշտըղընտան, ճանիլէրտէն պիրի՝ միրի մուշարիլէյհին իւզէրինէ տէ աԹէշ իԹմէք իսԹէմիշ իսէ տէ, եարալանմագտան գուրԹուլմուշ վէ իտաէ(?) իԹտիքտէն սօնրա, [illegible] ճանինին գօլունա րաստ կէլէրէք, գուրշունը չաշըրԹմըշ տըր։ Րըտվան բաշա, գայիԹ պիր սէսլէ ճանիլէրէ, «արԹըգ էլվէրիր, արԹըգ էլվէրիր, պէնտէն նէ՞ իսԹէյորսունուզ» տէյի պէեան իԹմիշ, վէ պու արա Մէհէմմէտ աղա տա եէԹիշմիշ իսէ տէ, ճանիլէր մէրգումը վէ ըսԹասիօնտա օ էսնատէ կէլմէկէ պաշլաեան եօլճուլարը՝ րէվօլվէրլէրի վէ գամալարը իլէ Թէհտիտ իտէրէք, մահէլլը վագըաեա եագլաշտըրըլմամըշլար տըր։

Խալիլէր, ինչպու ճինաէԹի իրԹիքեապէտէն սօնրա, պազը բօլիս մէմուրլարը վէ ամէլէ Թարաֆընտան Թաագիպ օլունտուգլարը հալտէ, ըսԹասիօնըն արգասընտաքի ճօլտան ֆիրար պաշլամըշլար տըր։ Ճօլտա պիր արապաեա րասԹ կէլիպ, քէնտիլէրինի կէօԹիւրմէսինի վէ իսԹէտիկի պարայը վէրէճէքլէրինի պէեան իԹմիշլէր իսէ տէ, արապաճը՝ աԹլարը եօրկուն օլտուղունը պէեան իԹմիշ, վէ գօրգուպ գաչմըշ տըր։ Օլ վագըթ ճանիլէր՝ արապաեա կիրմիշլէր, ֆագաթ տիգքինի գուլլանամատըգլարընտան, աչաղըեա ինիպ, քէնտիլէրինի գօվալաեանլարըն իւզէրինէ րէվօլվէր չէքէրէք, եահա, Ուզուն-չաեըրա տօղրու գօշմալարընա տէվամ խյլէմիշլէր տիր։

Պու արա տէհշէԹլի սուրէԹտէ եարալանմըշ օլարագ Էէրտէ սէրիլմիշ օլան Շէհիր էմինինին մուատավաԹը իպԹիտաիյէսի իճրա գըլընմըշ տըր։ Մուշարիլէյհին ալտըղը սէքիզ գուրշունտան իւչիւ կէօգսիւնտէն պիր Թարաֆընտան կիրիպ տիկէր Թարաֆընտան չըգմըշ տըր։ Րըտվան բաշա՝ տէրհալ ճիվարտաքի ԱԹըֆ էֆէնտի քէօշքինէ նագլ խուլէրէք, տօգԹօր Րիֆաթ բաշա Թարաֆընտան մուատավաԹը լազըմէ իճրա խուլմըշ իսէ տէ, քեար իԹմէյիպ, մէճրուհ, պիր գաչ տագիգա սօնրա, պիր քէլիմէ պիլէ սօյլէմէքսիզին Թէրքը հայաԹ խյլէմիշ տիր։

Խալիլէր ճինաէԹ՝ ճիվար գարագօլ վէ մէրքէզլէրէ, ԶապԹիէ Նէզարէթինէ, Իսկիւտար մուԹէսարրըֆլըղը իլէ գօմանտանլըղընա պիլտիրիլմէքլէ, սուարի վէ բիատէ ժանտարմալար սէվգ խուլմըշ, վէ գաԹիլլէր՝ Ուզուն-չայըր օվասընա տօղրու ֆիրարէ տէվամ իտէրքէն, բօլիսլէրտէն պաշգա սուարի վէ բիատէ ժանտարմա էֆրատընըն տախի քէնտիլէրինի Թաագիպ իԹտիքլէրինի կէօրմէլէրի իւզէրինէ, Գուրպաղալը-տէրէ Թարաֆլարընա տէօնմիւշլէր, վէ օրատաքի գարագօլ նիզամիէ սաաքիրի քէնտիլէրինի տէրտէսթ իԹմէկէ չալըշմագտա իքէն, մէրգումլար սիլահ չէքմէճէ ճիւրէԹ իԹմիշլէր իսէ տէ, Թուտուլուպ, Սէլիմիյէ գըշլասընա, Իւսկիւտար մուԹէսարրըֆը Համտի պէյ իլէ Սէլիմիէ գըշլասը գօմանտանը Ալի Շամիլ բաշա հազարաԹը գարշըսընա կէօԹիւրիւլմիշլէր տիր։ ՍաաԹ 8 բաստէլէրինտէ Զապթիէ Նազըրը Շէֆիգ բաշա հազրէԹլէրի՝ Մէշէտրեան իսԹիմպօԹըյլա կէլէրէք, մէզքիւր գըշլաեա վասըլ օլմուշ տըր։ Պէյօղլու ժանտարմա գօմանտանը Հիւսէյին բաշա տախի պու էսնալէրտէ մահալլը մէզքիւրէ կէլմիշ տիր։

Ճանիլէր, ՊօսԹանճըգտա գումէր 22 նաւլարընտա Վանլը Մէհէմմէտ, Խալըճըօղլու խուկէլէսինտէ 22 նաւլարընտա համհալ Պիթլիսլի Ապտուլլահ, Էեուպտէ Թուզլա հարմանընտա 30 նաւլընտա չամուրճը Վանլը Ահմէտ, Էրէնքէօյինտէ 35 նաւլընտա գումճը Վանլը Էմին նամլարընտա օլուպ, եէնի էլպիսէլէր կիյմիշ օլան պու ճանիլէր՝ Թանթ էլ հըֆզ Պազը ԶապԹիէ հապսխանէսինէ նագլ խուլմըշլար տըր։ Ճումա իրԹէսի կիւնիւ, ճանիլէրին րէֆիգլէրինտէն Զօլագ Հիւսէյին նամընտա պիրի տախի տէրտէսԹ խուլմըշ տըր։ Մէրգում, էվվէլճա ճանիլէրի Թանըմատըղընը սէօյլէմիշ իսէ տէ, սօնրատան գահվէխանէտէ Թէսատիւֆէն պիրլիքտէ օԹուրտուգլարընը իգրար իԹմիշ տիր։ Զօլագ Հիւսէյին տախի՝ Պազը ԶապԹիէյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Ճանիլէրին իսԹինճվապընտա, Տէրխասաէթ ԻսԹինաֆ մուտտաի ումումիսի Նէճմէտտին պէյ, Տէրխասաէթ Պիտայէթ մահքէմէսի մուտտաի ումումիսի Էտհէմ պէյ, Պիտաէթ մահքէմէսի մուսթանթիգ ագասընտան Ալի Րըզա պէյ հազարաԹը իլէ Սաարէտտին պէյտէն մուրէքքէպ պիր գօմիսիօնը մախսուս Թարաֆընտան պաշլանմըշ տըր։

Վագըայը կէօրէն պազը մէմուրին իլէ կէօզԹէփէ ըսԹասիօն մուտիրի վէ չըմէնտօֆէր մէմուրլարը իլէ պազը ճօլճուլարըն տախի իֆատէլէրի ալընմըշ տըր։— Թահգիգաթա տէվամ օլունուեօր։

. ՄուԹէվէֆֆա Րըտվան բաշանըն ճէնազէ ալայը, ճումա իրԹէսի կիւնիւ մուհԹէշէմ պիր սուրէԹտէ իճրա խուլմըշ տըր։ Պու իրատէի սէնիյէ մուԹէվէֆֆանըն նաշը կէօզԹէփէտէն Թրէնլէ մախսուսա իլէ Հայտար-բաշաեա վէ Մէշէտրեան իսԹիմպօԹըյլա սաաԹ 8 բաստէլէրինտէ ՕրԹաքէօյէ նագլ խուլմըշ տըր։ Թէվֆիգխանէ վէ տիկէր իսԹիմպօԹլարա տախի ճէնազէէ պուլունանլար րագիպ օլմուշլար տըր։ ՕրԹաքէօյ ճամիսինտէ ճէնազէ նամազը էտա գըլընտըգտան սօնրա, մուԹէվէֆֆանըն նաշը, էնտան աէէլէկեան վէ տէրվիշլէր, բօլիս վէ ժանտարմա նէֆէրաԹը վէ պէլէտիէ չավուշլարը օլտուգլարը հալտէ, Եահեա էֆ. Թէքքէսինէ կէօԹիւրիւլէրէք տէֆն խուլմըշ տըր։

Ճէնազէ ալայընտա, Տախիլիէ Նազըրը Մէմտուհ բաշա, Էվգաֆ Նազըրը Թուրխան բաշա, Մապէյնի Հիւմայունի մուԹէրճիմի Րաղըպ բաշա, ԶապԹիէ Նազըրը Շէֆիգ բաշա, մուԹէվէֆֆանըն պիրատէրի Տիվանը Հարպը մախսուս մուտտաի ումումիսի Րէշիտ բաշա, մուԹէվէֆֆանըն մախտումը Րէշատ պէյ, Պէյօղլու մուԹէսարրըֆը Համտի պէյ, Շուրայի տէվլէթ ազասընտան Պօխօր էֆ., էսվաբէր պազը Իլիաս պէյ, Իւսկիւտար մուԹէսարրըֆը Համտի պէյ, Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նազըրը Հիւսէյին Հասիպ պէյ, ԱլԹընճը Տաբուրի պէլէտիէ մուտիրի Մէհէմմէտ Ալի պէյ, Խավէրանը Շահանէտէն Թալաթ բաշա, Մապէյն աԹըպպասընտան Արիֆ բաշա, Տիվանը հարպ րէիսի Ահմէտ բաշա, Պէշիքթաշ գօմանտանը Վասըֆ բաշա, Շէհիր էմանէԹի ազասընտան Աղնաւուր Անտօն, Տէր-Ներսէսեան Տիգրան էֆ. լէր, Աճէմեան Տիգրան պէյ, Թիւճճարտան Մկրտիչ էֆ. Մուրատեան, պիր խալգը մէմուրինի քիրամ, Պէլէտիէ տաիրէլէրի մուտիրլէրի,

Մէճլիսի Էմանէթ ազալարը վէ սաիր պիր խայլի զէվաթը միւթէպէրէ հազըր պուլունմըշլար տըր ։

∴ Ճինաէթը վագըանըն էլէմպախշ խապէրի՝ մէսմուը հազրէթը Բատիշահի օլմասը իւզէրինէ, մուճիպը Թէէսսիւֆիւ Շահանէ օլարագ, ճէնազէ ալէֆնի մէասիրինին ձէպը Հիւմայունլարընտան Թէսվիյէսի խուսուսընտա իրատէի սէնիյէ շէրէֆսատըր պույրուլմուշ տըր ։

∴ Միւթէվէֆֆանըն պիրատէրի Բէչիտ բաշա վէ մախտումը Բէշատ պէյ հազարաթը՝ Մապէյնը Հիւմայունտա պիլ ազիմէ, ախիէի քէտէրոտուէլէրինէ իպզալ պույրուլան Թէվէճճիւհաթ վէ ինայաթը Շահանէտէն տօլայը պէյանը Թէշէքքիւրաթ վէ ուպուտիյէթ իյլէմիշլէր տիր ։

∴ Միւթէվէֆֆա Բըտվան բաշա՝ Մաթպուաթ միւտիրի էսպագը Մէհմէտ Նիւզհէթ էֆ.նին մախտումը օլուպ, 1268տէ տօղմուշ օլտուղընտան, 59 եաշընտա իտի ։ Մէքթէպլէրտէ վէ խուսուսի աէրսլէր իլէ Թիւրքճէ, արապի, ֆարսի վէ ֆրանսըզճայը Թահսիլ իթմիշտէն սօնրա, 1283տէ միւլազըմլէթլէ Տարը Շուրայի աքէրիէ տախիլ օլմուշ, վէ սօնրա, միւլազըմլէթլէ Պապը Ալի Թէրճէմէ օտասընա ախվալ պույուրմուշ տըր ։ 1285տէ Պօսնա վիլայէթի մէքթուպճը մուավինլիկինէ վէ պիր միւտտէթ սօնրա, Շուրայի տէվլէթ միւլզա Տախիլիէ տաիրէսինէ ախզալ իթմիշ, վէ Թարապլուսը Ղարպ վիլայէթի մէքթուպճըլըղը, Ինէկէօլ գայմագամլըղը, Սիճիլ աէվալ գօմիսիօնը պաշ քիթապէթի, Խիւտավէնտիկեար, Թրապիզօն վէ Սէլանիք վիլայէթլէրի միւտտաիւ ումումիլիք մէմուրիյէթլէրինտէ, վէ 1298տէ Տէրվիշ բաշանըն մաէիյէթինտէքի հէյէթին քիթապէթի իլէ Սէլանիք, Գօսօվա վէ Մանասթըր վիլայէթլէրի Թէֆթիշիյէթընտա պուլունմըշ տըր ։ 1301տէ Մապէյնը Հիւմայուն քիթապէթինէ, վէ 1305տէ Տախիլիէ միւսթէշարլըղընա, վէ 2 սէնէ սօնրա, 20,000 ղշ. մաաշ իլէ Շէհիր Էմանէթինէ Թայինի գըլընմըշ տըր ։ Ագ սօնրա էօհտէսինէ միւթէպէի վէզարէթ Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր ։

Միւշարիլէյհ՝ մուրասսա Իֆթիխար, Օսմանի, Մէճիտի նիշանլարընը վէ Իմթիյազ, Շէֆագաթ, Կիրիտ միտալեալարընը, վէ Ֆրանսա հիւքիւմէթինին իքինճի րիւթպէտէն Լէժիոն տ'Օնէօր վէ Գարատաղ հիւքիւմէթինին պիրինճի Թագօվօ, Նուանըն Սօվէօր, Բումանիանըն Էթուալ վէ տիկէր պազը էճնէպի նիշանլարը հայիզ պուլունմուշ տըր ։

∴ Մօնիթէօր գազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, Բըտվան բաշա՝ 17 եաշընտա իքէն, գուլագ խասթալըղը էրպապը իփթիտասը Թարաֆընտան Թէտավի օլունմագ իւզրէ, բէտէրի ճանիպինտէն Վիէննա վէ Բարիզէ կէօնտէրիլմիշ տիր ։ Միւշարիլէյհ, Իթալիա վէ Բօմայը տախի զիեարէթլէ, տօգուզընճը Պիօս Բաբանըն հուզուրընա գապուլ օլունմուշ տըր ։ Բըտվան բաշա, տէրքեար օլան զէքեաֆէթիյլէ, կէօրտիւկիւ չէյլէրէ մէրագ իտիպ, մուախխարէն Շէհիր Էմանէթինէ Թայինի օլունմասընտա, մէզքիւր սէյահաթըն քէնտիսինտէ հասըլ իյլէտիկի հիւսնի Թէէսսիրաթը՝ շէհրիմիզին Թէզեինաթը խուսուսընտա սարֆ վէ իսթիմալ իյլէմիշ տիր ։

ԲԷՍՄԸ ՏԱՄԿԱ ԳԱՆՈՒՆԸ ԼԱՒՀԱՍԸ
ՄԷՎԱՏՏԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

(4336 նումէրօտան տէվամ)

ՖԱՍԸԼ ՍԱՆԻ
ԲԷՍՄԸ ՆԻՍՊԻ

Գըսմը էվվէլ. — Մըգտարը բուսում.

11 մատտէ. — Բուսումը մագթուէ Թարիֆասըյլա մուաֆիեաթ ֆասլընտա մուհարրէր օլմաեան վէ մէպլաղը մուայյէնի հավի պուլունան քիաֆֆէյի էվրագ վէ սէնէտաթ իլէ Թիւթիւն վէ էմթաայի սաիրէ իխրաճաթ վէ սէնէտաթը՝ նաթըգ օլտուգլարը վէ խախսը էվրագ վէ սէնէտաթտա միւնտէրէճ բագգամլարըն հասըլ իտէճէկի մէպալիղ նիսպէթինտէ րէսմը նիսպիյէ Թապի տիր . րէսմը մէզքիւր պէր վէճհը աթի Թայինն իտիլմիշ տիր . չէօյլէ քի,

100 ղշ. վէ օնտան տուն մէպլաղլար իչին 10 բարա.

100 ղշ.տան եօգարը 1000 ղշ.ա գատար 20 բարա.

1000 ղշ.տան եօգարը 2000 ղշ.ա գատար 40 բարա.

2000 ղշ.տան եօգարը 10000 ղշ.ա գատար պէհէր 2000 ղշ. վէ քիւսուրը իչին 40 բարա.

10000 ղշ.տան 100000 ղշ.ա գատար պէհէր 5000 վէ քիւսուրը իչին 100 բարա.

100000 ղշ.տան ֆազլա իչին պէհէր 10000 վէ քիւսուրը իչին 5 ղշ. իսթիֆա օլունուր ։

Գըսմը սանի. — Սէնէտաթը Թիւճճարիյէ.

12 մատտէ. — Մէմալիքը էճնէպիյէտէն վէ եա մէմալիքը Շահանէնին իչպու գանուն անքեամը ճարի օլմաեան մահէլլէրինտէն, գանունը մէզքիւր հիւքմի ճարի օլան մահէլլէր իւզէրինէ Թանզիմ իտիլէն էմրէ մուհարրէր վէ եա համիլինէ ատա սէնէտլէր վէ մանտաբօսթալար վէ վաալէ բօլիչա վէ բըթրէթլէր իլէ րէսմը մագթու Թարիֆասընտա մուհարրէր օլանլարըն ղայրը պիլճիւմլէ էվրագ վէ սէնէտաթը միւթէտավիլէ վէ եա Թիւճճարիյէ, գանունը մէզքիւրըն հիւքմի ճարի օլտուղը մահէլլէրտէ Թանզիմ օլունլար միսիլլու, 11նճի մատտէտէ Թայինն իտիլէն տէրէճաթ իւզէրինէ րէսմը նիսպիյէ Թապի տիր ։

Ֆըգրայի էվվէլիատէ մուհարրէր էվրագ վէ սէնէտաթտան մէմալիքը էճնէպիյէ վէ եա մէմալիքը Շահանէնին իչպու գանուն անքեամը ճարի օլմաեան մահէլլէրինին պիրինտէն տիկէրի իւզէրինէ Թանզիմ իտիլիպ, իչպու գանուն հիւքմինին ճարի օլտուղը մահէլլէրտէ մէվգըի Թէտավիւլէ վազ օլունանլար՝ նըսֆ րէսմը նիսպիյէ Թապի տիր.

Մէմալիքը էճնէպիյէտէն վէ եա մէմալիքը Շահանէնին իչպու գանուն անքեամը ճարի օլմաեան մահէլլէրինտէն կէլէն էվրագ վէ սէնէտաթը մէզքիւրէնին տամկա րէսմի, իչպու գանուն անքեամը ճարի օլան մահէլլէրտէ էվրագ վէ սէնէտաթը մէզպուրէյի էն էվվէլ ֆիւրուխթ եա Թէճաիյլ վէ եա գապուլ վէ խախտ ախէր սուրէթլէ իսթիմալ իտէն չախս Թարաֆընտան վէրիլէճէք տիր ։

(Մուաֆիեաթըն 79նճը նումէրօսունտա միւրաճաաթ).

13 մատտէ. — Միւթէատտիտ նիւսխէ օլարագ Թանզիմ օլունան բօլիչա վէ եա սաիր էվրագը Թիւճճարիյէնին տամկա րէսմի, մէվգըի Թէտավիւլէ չըգարըլան նիւսխէսի իւզէրինէ իյֆա օլունուր . անճագ նիւսխէի մէզքիւրէ՝ տամկա րէսմի իյֆա իտիլմիշ տիկէր պիր նիւսխէյէ մէրպուտ պուլունուր իսէ, րէսմը մէզպուրէ Թապի օլմաեաճագ տըր ։

14 մատտէ. — Տամկա րէսմի իյֆա գըլընմըշ վէ խախտ իլսագ օլունան բօլիչալար Թարիֆաթը գանունիյէ մուճիպինճէ վազ վէ իպթալ իտիլմէմիշ օլան բօլիչալար՝ Թիճարէթ Գանուննամէի Հիւմայունունըն 76նճը վէ 78ինճի մատտէլէրինտէ միւնտէրէճ քէֆալէթը միւթէսէլսիլէ իմթիհազընտան միւսթէֆիտ օլամազ . չէօյլէ քի,

Ճիրանթալար, քէֆալէթտէն ազատէ պուլունուպ, բօլիչա միւրսիլլէյհ Թարաֆընտան գապուլ օլունմատըղը սուրէթտէ, համիլի՝ անըն պէտէլինի եալընըզ քէշիտէ իտէնտէն, վէ գապուլ օլունտուղը Թագտիրտէ, քէշիտէ իտէն իլէ գապուլ իյլէյէնտէն Թալէպ վէ տավա իտէպիլիր. անճագ քէշիտէ իտէն քիմսէ՝ բօլիչա պէտէլինի Թէէտիյէսի մէչրուտ օլտուղը զէմանտա գըրշըլըղընը գապուլ իտէն քիմսէ նէզտինտէ մէվճուտ պուլունտուղունը իսպաթ իտէր իսէ, համիլի՝ եալընըզ գապուլ իտէնտէն Թալէպ վէ տավա իտէպիլիր ։

Բօլիչանըն տամկա րէսմի գըլըմէն իյֆա իտիլմիշ իսէ, իմթիեազը մէզքիւր եալընըզ րէսմի իյֆա գըլընմըշ օլան գըսըմ իչին մահֆուզ տըր ։

Բօլիչալարա նէվը մախսուսընտան պաշգա բուլ եափըշտըրըլմասը՝ իմթիեազը մէզքիւրը իսգաթ իթմէզ ։

(Տէվամը)

ԵԱԶ ՄԷՎՍԻՄԻ ԻՉԻՆ ՔԻՐԱԼԸԳ ԽԱՆԷԼԷՐ

Ենիքէօյտէ Քէօյ-պաշընտա 24 Նօ.լու պիր պապ ախչապ խանէ, էչեա իլէ քիրաեա վէրիլէճէք տիր ։ — 7 օտասը վար, վէ տէնիզէ կիւզէլ նէզարէթի իտէր, վէ էվին էօնիւնտէ կէզէճէք չայըր վար տըր ։ — Իսթիճար իթմէք իսթէեէնլէրին՝ Պէյօղլունտա, Սագըզ-աղաճընտա Էրմէնի-գաթօլիք Բաթրիգխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի ։

* * *

Պէօյիւք-տէրէ բիեասասընտա 106 վէ 108 Նօ.լը խանէլէր ։— Պէհերի 9ար օտալը, տէնիզէ նազըր, հավասը վէ նէզարէթի գաաէթ կիւզէլ ։ Եազ մէվսիմի իչին քիրալըգ տըր ։ Տէրունինտէ Տէրգօս սուեու վար ։ — Իսթիճար իթմէք իսթէեէնլէրին՝ Պէյօղլունտա Սագըզ-աղաճընտա Էրմէնի-գաթօլիք Բաթրիգխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի ։

3—10

ԻՒՎԱԶԻՀԱԹ

Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսի Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի վալիսի տէվլ. Բէչիտ բաշա հազրէթլէրինէ, Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի վալիլիկի Տիվանը մուհասէպաթ րէիսի ատուֆ. Թէվֆիգ պէյ հազրէթլէրինէ, Սատարէթ իւզմա մէքթուպի գալէմի միւտիր մուավինլիկի ուլեա էվվէլի րիւթպէսիյլէ, գալէմի մէզքիւր միւմէյյիզի էվվէլի Էմին պէյէ, գալէմի մէզքիւր միւմէյյիզի էվվէլիկի միւմէյյիզլէրտէն Սաատէթ պէյէ, միւմէյյիզ էվվէլ մուավինլիկի միւլհագըմը խուլէֆաէն Շէվքէթ պէյէ, գալէմի մէզքիւր խուլէֆասընտան Հայիմ, Հիքմէթ, Նուրի վէ Մէտհի պէյլէրէ՝ միւտիր մուավինի իսնվանը Թէվճիհ. Հալէպ վիլայէթինտէ Բըգգա գայմագամլըղը՝ Բումգալէ գայմագամը Նազըֆուլլահ պէյէ, Բումգալէ գայմագամլըղը՝ Բըգգա գայմագամը Թէվֆիգ պէյէ, Էտիրնէ վիլայէթինտէ Միւրէֆթէ գայմագամլըղը՝ Էնօզ գայմագամը Արիֆին Ապարթեան էֆ.., Էնօզ գայմագամլըղը՝ Միւրէֆթէ գայմագամը Բըգգալեան էֆ.յէ, Սէլանիք վիլայէթինտէ Ճումայը Պալէա գայմագամ մուավինլիկինէ՝ Ջիհնիէ գայմագամ մուավինի Տիմիթրաքի էֆ., Ջիհնիէ գայմագամ մուավինլիկինէ՝ Ճումայը Պալէա գայմագամ մուավինի Ջօղրաֆօս էֆ. Թայինի. Հալէպ իսթինաֆ մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիեասէթի՝ Գասթէմօնի իսթինաֆ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի Թահիր պէյէ, Գասթէմօնի իսթ. մահքէմէսի միւտ. ումումիլիկի՝ Էնգարէ մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի Համտի պէյէ, Էնգարէ մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիեասէթի՝ Թրապիզօն մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ումումի մուավինի Իպրահիմ Էտհէմ պէյէ, Թրապիզօն մէրքէզ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ում. մուավինլիկի՝ Մէրսին պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի Թէվֆիգ էֆ.յէ, Մէրսին պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րիեասէթի՝ Ճանիկ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ում. մուավինի Սաադգ էֆ.յէ, Ճանիկ պիտ. մահքէմէսի միւտ. ում. մուավինլիկի՝ Տիվանիէ պիտ. մահքէմէսի ճէզա տաիրէսի րէիսի սապըգը Խալիլ Շապան էֆ.յէ Թէվճիհ. Պանգը Օսմանի իտարէ մէճլիսի ազասընտան Մ. Կասթօն Օպուասէօ մուրասսա Մէճիտի, Տէտէ-աղաճ, Սէլանիք, Պէյրութ վէ Շամ չըմէնտըֆէրլէրի իշլէթմէ գումբանիասը վէքիլի Մ. Մօրիս Օպուասէօ 2նճի, Պէյրութ լիմանը մուամէլաթընա մէմուր Մ. Գամիլ Բըթի Ժիրարա վէ Մօլթքէ նամ Ալման վաբօրընըն գօմանտանը Մ. Բէյզէրէ վէ Բարիզտէ էշեայը սարրաֆէ ֆապրիգաթօրը Մ. Լըֆէվրէ 3իւնճիւ Մէճ. նիշանլարը իհսան.

∴ Իզմիրտէ ինթիշար իտէն Անճէնք գազէթասը սահիպի իսթիֆագ վէ սէր մուհարրիրի Նազմի էֆ.յէ սանիյէ միւթէմայիզ րիւթպէսի Թէվճիհ. Գասթէմօնի վիլայէթինտէ Թաշքէօբրիւ գայմագամլըղը՝ Ֆաթսա գայմագամը Հասան Խալիս էֆ.յէ, Թրապիզօն վիլայէթինտէ Ֆաթսա գայմագամլըղը՝ Ճապագճուր գայմագամը սապըգը Համզա էֆ.յէ Թէֆվիզ. Մէմուրինի միւլքիյէ գօմիսիօնը ազասընտան Էտհէմ պէյէ 2նճի, Այնօրօզ իլէ Տէտէ-աղաճ մէթրոբօլիթի Լիօնթիօս էֆ.յէ 2նճի, Մարտին սանճաղը մէճլիսի իտարէ ազասընտան Հաճի Ապտ էլ Գատէր բաշայա 3իւնճիւ Մէճիտի, Ատանա վիլայէթի վալի մուավինի Նասրի պէյին հէմշիրէսի Սուատ հանըմա 2նճի Շէֆագաթ նիշանլարը իհսան պույրուլմըշ տըր ։

ՏԱԽԻԼԻԷ

Ենի Շէհիր էմինի Բէչիտ բաշա հազրէթլէրի՝ ճումա իրթէսի կիճէսի սաաթ 2տէ Պրուսատան չէմէնտըֆէր իլէ հարէքէթլէ, Մուտանիեա վասըլ օլմուշ, վէ օրատան՝ Մախսուսէնին Ֆէնէր-պաղչէ վաբօրընա րաքիպէն, բազար սապահը Ըստանպօլա մուվասըլէթ իտիպ, տօղրուճա Մապէյնը Հիւմայունա պիլ ազիմէ, մէմուրիյէթի ճէտիտէսինտէն տօլայը արզը Թէշէքքիւրաթ վէ ուպուտիյէթ իյլէմիշ տիր ։ Պատէհու միւշարիլէյհ՝ Ալթընճը Տաիրէյի Պէլէտիյէյի Թէֆթիշլէ, պիր աղ Թէֆթիշատտան սօնրա, սաաթ 7 րաատէլէրինտէ Տաիրէյի Էմանէթէ կէլէրէք, Էմանէթին պէօյիւք մէմուրլարըյլա Պէլէտիյէ միւտիրլէրինին Թէպրիքեաթընը գապուլ վէ ումումը մէմուրէլէրինի իսթիմայէ իթհաֆ իյլէմիշ տիր ։ Բէչիտ բաշա հազրէթլէրի՝ աէր միւֆէթթիշ Օսման պէյի նէզտինէ ճէլպլէ, Պէլէտիյէ մուամէլաթընա տաիր էմր վէ Թալիմաթլար վէրմիշ, վէ Օսման պէյ՝ այնը էվամիր վէ Թալիմաթը պիլճիւմլէ միւֆէթթիշլէրէ Թէպլիղ իթմիշ տիր ։ Պունտան պաշգա, հէր սընըֆ Պէլէտիյէ մէմուրլարընըն վազիֆէլէրի պաշընտա պուլունմալարը, սօգագլարըն՝ սապահ սաաթ 4է գատար սիւբիւրիւլմիշ օլմասը լազըմ կէլտիկի, վէ էքմէքչիլէրին Թարթընտա տիգգաթ իտիլմէսի, վէլհասըլ Պէլէտիյէ գանուն վէ նիզամնամէլէրինին իճրաասընտա տագթ գուսուր իտիլմէմէսի՝ բաշասի միւշարիլէյհ Թարաֆընտան էմր օլունմուշ տըր ։ — Շէհրիմիզտէ պիր զէմանտան պէրի հիւքիւմ իտէն ֆէվգէլատէ հէրարէթ վէ գուրագլըգ սէպէպիյլէ, սօգագլար Թօզ իլէ մամլու օլտուղը, հաթթա բազար կիւնի Պէյօղլու Ճատտէսի քէպիրինտէն պիր չօգ Թօզ եութմագսըզըն կէչիլմէսի գաապիլ օլմատըղը՝ Ենի Շէհիր Էմինի հազրէթլէրինին նազարը տիգգաթընը ճէլպլէ, սօգագլարըն սուլանմասը իչին մուայեէն օլան վագթը պէքլէմէքսիզին, Տէրգօս գումբանիասը Թարաֆընտան սուլաթըլմասըն էմր իյլէմիշ տիր ։ Պինաէնալէյհ բազար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն, սօգագլար, ումումըն պատիի Լէթաֆէթի օլարագ, պէր մուհթատ սուլանմաեա պաշլանմըշ տըր ։

—Եէնի Շէհիր էմինի տէվ. Րէշիտ բաշա հազրէթլէրի՝ Տէրիսաատէթտէ տօղմուշ օլուպ, հիւսնի ախլագը իլէ մաարուֆ պուլունան Ցախիրէ միւսթէշարը Մ...թայ պէյին մախսուսը վէ Մապէյնի Հիւմայուն պաշ քեաթիպի վէ էվգաֆ նազըրը միւթէվէֆա Ալի Րիզա բաշանըն քիւչիւք պիրատէրի տիր։ Իպթիտա Սատարէթ գալէմինէ կիրմիշ, վէ Ամէտիի Տիվանը Հիւմայուն խիւլէֆալըղընա տախուլ իլէ, մուախխարէն գալէմը մէզքիւր միւտիր մուավինի էվվէլի թայինի գըլընմըշ տըր։ Մազհար բաշանըն վէֆաթընտա, Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսի՝ Րըֆատ բաշանըն թէվճիհ պույրուլտըղընտա, Րէշիտ բաշա՝ Ցախիրէ նէզարէթի միւսթէշարը օլմուշ վէ պատէհու Պէյրութ վալիսի օլարագ, օն սէնէ գատ մէմուրիյէթի իյֆա իլէ. Պէյրութտան Պրուսա վալիլիկինէ, վէ օրատան տախի Շէհիր էմանէթինէ թայինի իտիլմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ՝ 53-54 եաշլարընտա օլուպ, միւքէմմէլէն Ֆրանսըզճայա աշնա տըր։ Պրուսատա պիր պուչուգ սէնէ գադարընտա իգայի ումուրը նաֆիա իճրա իյլէմիշ տիր։

—Պրուսա վալիի ճէտիտի Թէվֆիգ պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ բազար կիւնիւ Պրուսայա վասըլ օլուպ, մէմուրինի մահէլլիյէ թարաֆընտան իսթիգպալ օլունմուշ տըր։— Թէվֆիգ պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ Մապէյնը Հիւմայուն քիթապէթինտէ, վէ Գուտսը շէրիֆ միւթէսարըֆլըղըյլա Գոնիա, Պէյրութ, Սելանիք վէ Եէմէն վալիլիքլէրինտէ պուլունմուշ տըր։ Պիր գաչ այտան պէրի Տէրիսաատէթտէ օլուպ, պիր գաչ կիւն էվվէլ Տիվանը մուհասէպաթ րիյասէթինէ թայինի գըլընմըշ օլտուղը հալտէ, պու քէրրէ տախի էօհտէսինէ Խիւտավէնտիկեար վիլայէթի վալիլիկի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

—ԷՖՄԷՖԼԷՐ. ԲԷՍՄԻ. Հավաիճի զարուրիյէյի ումումիյէտէն օլան էքմէքլէրին վէզնի թամ օլմասը վէ պիր կէօնա սուի խաթիմալէ մահէլ գալմամագ իչին, էքմէյին պէհէմահալ թարթըլարագ սաթըլմասը զըմնընտա, Ֆրունլարտա վէ սաթըճըլարտա թէրազի պուլունմասը հազգընտա իթթիխազ վէ շայէթ ալար իլէ իլան օլունան գարարըն իճրաաթընա իթինա օլունմայարագ, եինէ պազը մահէլլէրտէ խիլաֆը գարար մուամէլէ վուգուի անլաշըլըպ. հալպուքի Վէլիի նիյմէթը պիմիննէթիմիզ՝ Զաթը Շէվքէթսիմաթ Էֆէնտիմիզ հազրէթլէրինին նուխպէի ամալը Հիւմայունլարը միւգթէզիյաթը ճէլիլէսինտէն օլտուղը իւզրէ, մէրքէզը Սալթանաթը Սէնիէտէ վէ սայէր րաֆէճվայէյի Միւլիւքանէտէ միւսթէզիլ իւմո ու ամոն օլան պիլճիւմլէ թէպաայը սատըգանըն ազգամը հավաիճը զարուրիյէսինտէն պուլունան էքմէք մուամէլաթընըն պիր տարզէի մազպութէ վէ սալիմէտէ իճրասը՝ պէղաէէթ շայէանը իթինա օլտուղընտան, պու կիւնտէն իթիպարէն գարարը մէզքիւրէ հէր թարաֆճա հարֆիյէն իճրասընա տիգգաթ օլունարագ, պու եւզտէն տախի Զաթը ագտէսը հազրէթը Զըլլուլլահիյէ աավաթը խայրիէ խաթիճլապընա միւսաարաաթ օլունմասը իչին, պիլճիւմլէ Պէլէտիէ Ցաիրէլէրինէ թէպլիղաթ իճրա, վէ հէր հանկը Ցաիրէտէ եարընտան իթիպարէն խիլաֆը գարար պիր մուամէլէ կէօրիւլիւր, եանի էքմէքլէրին թամ իւլ վէզն օլմայիչին թէֆթիշաթը լազըմէյի իճրատէ թէքեասիւլ վագը օլուպ, եախուտ սաթըճըլարտա թէրազի կէօրիւլմէզ իսէ, մէմուրինի աիտէսի հագգընտա մուամէլէի լազըմէնին իճրասը մուգարրէր իտուկի՝ Շէհիր էմանէթի ճէլիլէսինտէն պիլտիրիլմիշ տիր։

—Տիւն կիճէ Ալթընճը Ցաիրէ Պէլէտիէ միւտիր մուավինի Թէվֆիգ պէյ՝ պազը մէմուրլար իլէ բէգ չոգ ֆրունլարը տօլաշարագ, թարթըլը նոգսան օլան 351 օգգա էքմէք ուսուլէն զապթ իտիլմիշ վէ պունուն 100 օգգասը Տարիլ Աճիզէյէ կէօնտէրիլիպ, պագիսի ֆուգարայա թէվզի գըլընմըշ տըր։—Եինէ տիւն, Պիրինճի Ցաիրէյի Պէլէտիէ տախիլինտէքի ֆրունլարտան 218 օգգա էքմէք զապթ իլէ, ֆուգարայա տագըլմըշ, վէ Իւչիւնճիւ Ցաիրէի Պէլէտիէտէ 250 օգգա էքմէք զապթ իլէ 46 օգգասը՝ Խասէքի խասթախանէսինէ կէօնտէրիլմիշ վէ պագիսի ֆուգարայա թէվզի իտիլմիշ տիր։ Տէօրտիւնճիւ Ցաիրէի Պէլէտիէտէ տախի 108 օգգա նոգսան վէզնլի էքմէք միւսատէրէ օլունուպ, ֆուգարայա տագըտըլմըշ տըր։

—Հասըլ օլան իթթիլաֆ մուճիպինճէ, պիր գաչ կիւնտէն Պէյօղլու Ճատտէի քէպիրինտէ, Րուսիա սէֆարէթխանէսի արալըղը վէ Ֆիլէմէնք սէֆարէթխանէսինին իչի թարաֆընտաքի տիվարլարըն եըգ տըրըլմասընա պաշլանաճագ տըր։— Ճատտէնին բարքէ թէֆրիշի իչին լազըմ կէլէն թէսաայիր՝ Շէհիր էմանէթինճէ իթթիխազ, վէ էվվէլքի կիւն ճատտէնին թէֆրիշինէ իգթիզա իտէն կըրանիթ թաշլարընըն պիր մէթրօ մէքեապընըն ֆիյաթը՝ պա թէլէկրաֆ Պանտըրմա գայմագամլըղընտան սօրուլմուշ տըր։— Թագսիմ պաղչէսինճէ տախի պազը թամիրաթ իճրասը Շէհիր էմանէթինճէ գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Պաղչէնին օրթասընտաքի կաղինօ պինասը, տէնիզին մէնզարէսինի գաբաթտըղը իչին եըգ տըրըլաճագ տըր։ Թագսիմ իլէ Բանկալթի արասընտա պուլունան չօսէ տախի թամիր վէ թէճտիտ իտիլէճէք տիր։

—Մէէզունէն Վիէննայա պուլունան Ավստրիա սէֆիրի՝ եարըն չէհրիմիզէ ավտէթ իտէճէք տիր։

—Սըրպիա սէֆիրի՝ Բաազալիտյը Պէլկրատա կէչիրէճէք տիր։

—Հիւքիւմէթը Սէնիէ իլէ Պուլկար էմարէթի պէյնինտէ թիճարէթ մուգավէլէսի ագտը իչին, 5 Պուլկար մէմուրը շէհրիմիզէ կէլմիշլէր տիր։

—Շիշլիտէ պիր խասթախանէ թէէսիսի իչին, միւթէվէֆֆիյէ մատամ Էլէնի Զարիֆի թարաֆընտան թէրք օլունան 2 մլ. միլեօն ֆրանգը պիր պանգայա թէսլիմ իթմէլէրի՝ Րում բաթրիկի թարաֆընտան միւմայիլէյհանըն իքի զըզգարընտա շըմնա մէքթուպ իլէ թավսիյէ օլունմուշ տըր։

—Պուլկար էշգըեասը բուճաարընտան Րիզթէ Սթօյգօ՝ Մանասթըրտա Տօյինճէ պոլգանը ճիվարընտա պիլմիւսատէմէ թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

—Մանասթըր գազասընտա մէրպութ Վէլօշին գարիէսի միւֆրիզէի ասքէրիյէսինտէն պիր օնպաշը գումանտասընտաքի տէվրիէ՝ մէզքիւր գարիէ պոլգանը ճիվարընտա իւչ շագըեա թէսատիւֆ վէ միւսատէմէ իտէրէք, պիրիսի մէճրուհ օլտուղը հալտէ, իւչիւնճիւ տէ տէրտէսթ իյլէմիշ տիր։

—Պուլկար էշգըեասը մէշհուր րէիսլէրինտէն Տիմգօնուն ավէնէսինտէն Նէտէլգօ իլէ Պուժին՝ միւլազիմի էվվէլ Իպրահիմ էֆ. գումանտասընտաքի ասաքիրի Շահանէ թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշլէր տիր։

—Մարտըն 5ինճի սապահը Տէպրէ-Թէրսի գարիէսի ճիվարընտա 9 քիշիլիք Պուլկար չէթէսիյլէ ասաքիրի Շահանէ պէյնինտէ միւսատէմէ վուգու պուլուպ, էշգըեա քեամիլէն թէլէֆ իտիլմիշ տիր։

—Չըգան սէնէ Օրման, Մաատին վէ Զիրաաթ նէզարէթի ճէլիլէսինին վարիտաթընտա 25,000 լիրա ֆազլա օլմուշ, վէ Սելիմ Մէլհամէ բաշա հազրէթլէրինին նէզարէթը միւշարիլէյհայա թայինինտէն պէրի վարիտաթըն սէնէտէն սէնէյէ արթմագտա օլտուղը պա րաբօրթ։ Պազը Ալիտէն Մապէյնը Հիւմայունա պիլտիրիլմիշ օլմագլէ, մահզուզիյէթի Սէնիյէ թէպլիղ պույրուլմըշ տըր։

—Պիր զէմանտան պէրի չէհրիմիզտէ պուլունան Ճէզայիրը Պահրը Սէֆիտ վիլայէթը վիլայէթի բօլիթիգա մէմուրը Լիւօն էֆ. Սիսլիան՝ տիւն մահէլլը մէմուրիյէթինէ կիթմիշ տիր։

—Իզմիրտէ Մէքթէպը Սէնայի իլէ Մուսէվի մէքթէպլէրի մէնֆաաթլարընա Թէրթիպ իտիլմիշ օլան բիանգօլար լազվ իտիլմիշ տիր։

—Ճումաա իրթէսի կիճէսի Բանկալթիտէ Զաեըր սօգագընտա պիր տօխըրտան հարիգ զուհուր իտիպ, մէզքիւր տախըր վէ պիր պէյկիր եանմըշ տըր։

—Ճումաա իրթէսի կիւնիւ Սիրքէճի եագընընտա Էսկի Զապթիէնին արգա թարաֆընտա 35 եաշլարընտա պիրինին, սէրխօշ վէ ալըրճա եարալը հալտէ եաթտըղը կէօրիւլիւպ, Զապթիէ խասթախանէսինէ նագլ իլէ, անճագ պիր գաչ սէօզ սէօյլէեէրէք, վէֆաթ իթմիշ տիր Մէրգում Ֆաթիհտէ պիր խանտա մուգիմ Սաատըգ իսմինտէ պիր եումուրթաճը իմիշ։ Իճրա իտիլէն թահգիգաթ նէթիճէսինտէ, մէրգում, չէրաղը Եուվան վէ Գալաթա սաքինլէրինտէն Եօրկի նամ կէնճ իլէ վագըտ կիւնիւ Գալաթա ճիհէթինտէ մէյխանէտէն մէյխանէյէ կէզէրէք, գաֆայը թիւթիւսիւլէմիշլէր վէ Իսթանպօլտա Էսկի Զապթիէ թարաֆընա կէլտիգլէրինտէ. հէր նասըլսա Սաատըգ իլէ Եօրկի պէյնինտէ մուարազա զուհուր իտիպ, Եօրկի մէրգումը պըչագըլա 6 եէրինտէն վուրմըշ, վէ Սաատըգ՝ ալտըղը եարալարըն թէէսսիրիյլէ վէֆաթ իթմիշ տիր։ Պու թահգըգաթ իւզէրինէ, չէրագ Եուվան տէրտէսթ իտիլտիկի կիպի, գաթիլ Եօրկի տախի կէզլէնմիշ օլտուղը պօտրումատա թութուլմըշ տըր։

—Տիւն Իւսկիւտարտա, Եէնի-Մահէլլէտէ 10 եաշընտա պիր Րում չօճուղը, խալի պիր արսատա ուչուրմա ուչուրթմագտա իքէն, աշաղը աչըգ պիր գուեուեա տիւշմիւշ իսէ տէ, էթրաֆտան կէօրիւլիւպ, տէրհալ եարտըմընա եէթիշիլտիկինտէն, գուեուտան սալիմէն չըգարըլմըշ, վէ ճիվարտաքի ճէզախանէյէ կէօթիւրիւլիւպ, միւտավաթը լազըմէսի իճրա իտիլտիքտէն սօնրա, խանէսինէ նագլ իտիլմիշ տիր։

—Սօն հաֆթա զարֆընտա չէհրիմիզտէ 229 քիշի վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Կէչէն կիճէ Բէրա-բալլասըն արգա թարաֆլարընտա, Իսթիրօ վէ Եօվակիմ իսմինտէ իքի քիշի Թութուլմուշ, վէ պիրինին իւզէրինտէն խըրսըզ ալէթլէրի վէ տիկէրինտէն 17 ֆրանսըզ ալթունը իլէ պիր միգտար մէճիտիէ զուհուր իթմիշ տիր։ Պունլար՝ Թաթավլատա Թէրզի օլտուգլարընը պէյան իյլէմիշլէր տիր։ Եօվակիմ, քէնտի տասսը, սախթէ չէքէր իչինտէն տօլայը թէվգիֆ իտիլմիշ օլան Մանօլ Գարագանօսըն տասսը եանընտա պուլունմտուղընը, վէ Մանօլըն Թութուլմասընտան սօնրա, մէրգումըն սանտըղընը աչըպ, 30 ֆրանսըզ լիրասը աշըրտըղընը վէ պունուն պիր գըսմընը սարֆ իթթիկինի իգրար էյլէմիշ տիր։ Մէրգումլարըն՝ Գարագանօսըն չէրիքլէրի օլտուգլարը զանն օլունուէօր։

—Սօն կիւնլէրտէ Ալմանիանըն պազը ճիհէթինէ խայլի գար եաղմըշ տըր։

ԳՐԷՏԻ ՖՕՆՍԻԷ ԷԺԻՊՍԻԷՆ

1886 տա բինայէն չըգարըլմըշ օլան 100տէ 3 ֆայիզլի իսթիգրազըն 259նճը գուրասը :
15 Մարս 1906

229801 նումէրօլը թահվիլաթ՝ 50,000 ֆրանգ գազանմըշ տըր : Աթիտէքի 25 նումէրօլար տախի 1000էր ֆրանգ գազանմըշ տըր :

4265	55728	190082	277988	341504
14499	69300	223216	295856	353093
26734	86715	268345	306964	378726
28942	131621	270788	329423	398372
45193	161215	271094	331732	398916

* * *

1903 տէ բինայէն չըգարըլմըշ օլան 100տէ 3 ֆայիզլի իսթիգրազըն 38նճի գուրասը :
15 Մարս 1906

782893 նումէրօլը թահվիլաթ՝ 50,000 ֆրանգ գազանմըշ տըր: Աթիտէքի 25 նումէրօլար տախի 1000էր ֆրանգ գազանմըշ տըր :

425246	480920	510824	573520	700950
426432	482701	522509	589842	724855
435594	486677	529230	648649	747007
447254	505888	529812	658229	783323
451830	506874	542388	659726	799558

Կէլէճէք էֆրէնճի 1906 Ապրիլ 1 տէն իթիպարէն Գահիրէտէ մէրքէզի իտարէսինտէն, Իսկէնտէրիէ, Տէրիսաատէթ վէ Իզմիրտէ Գրէտի Լիօնէ պանգալարընտան թէէտիեաթ վուգու պուլաճագ տըր։

ՕՍՄԱՆԼԸ ՊԱՆԳԱՍԸՆԸՆ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

Եունան թահվիլաթընըն՝ 1906 էֆրէնճի Ապրիլ 1տէ ամորթի քէշիտէսի

Կէլէճէք էֆրէնճի Ապրիլին 1ինճի կիւնիւ քէշիտէ օլունաճագ օլան Եունան թահվիլաթընըն (եանի Եունան Նասիօնալ պանգասընըն 1880 սէնէսի 100տէ 3 ֆայիզլի թահվիլաթընըն) ամորթիման գուրասընտա, թահվիլաթը մէզքիւրէնին պաշա պաշ թէէտիյէսինտէքի ինթիմալաթա գարշը Օսմանլը պանգասընըն Գալաթա, Իսթանպօլ վէ Պէյօղլու տաիրէլէրինտէ մէզքիւր թահվիլաթ սիկուրթա իտիլմէքտէ տիր։ Պիր նումէրօ՝ մէզքիւր գուրատա չըգտըղը թագտիրտէ, հուսուլէ կէլէճէք զիյան՝ Յուլիօ 1 թարիխինտէքի գուբօն տախի տախիլ օլմագ իւզրէ, 40 ՖՐԱՆԳտան իպարէթ տիր։

Սիկուրթա իտիլէն թահվիլ ամորթի օլտուղը հալտէ, պանգա, պունուն եէրինէ սահիպինէ, գուբոնըն քէշիտէսինի միւթէագըպ, թագսիթի մէզքիւրըն գուբօնունու համիլ վէ ամորթի իտիլմէմիշ տիկէր պիր թահվիլ վէրէճէք տիր։

Տէրիսաատէթ, 20 Մարտ 1906

** Գալաթատա Օսմանլը Պանգասը մէրքէզինին թահվիլաթ շիւպէսինտէ, 1903 սէնէսի 100տէ 3 ֆայիզլի Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն բիանգօսը թահվիլաթընըն (եէնի), կիւնիւն րայիճ ֆիաթըյլա վէ տէլլալիյէ վէ գոմիսիոն իւճրէթի ալմայարագ էհալիյէ սաթըլմագտա օլտուղը իլան օլունուր։

** Եիւզտէ 4 ֆայիզլի Գօնսօլիտէ թահվիլաթը Օսմանիէսինին 1900 մարտտա միւտտէթի խիթամ պուլմուշ օլան 20 Նօ յը գուբօնլարըն պէտէլի, 1906 փեպր. 28(13 մարտտա գատար ալընմատըղը հալտէ, քէնտիլէրինիւն հիւքմիւնտէ սագիտ օլունաճաղը՝ թահվիլաթը մէզքիւրէ համիլլէրինէ իլան օլունուր։

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

	Ղ.	Բ.
Թէվհիտ իտիլմիշ ումումի	101	31
Րումէլի շըմէնտըֆէրլէրի Ֆր.	144	87—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	327	
» » » Բ.	272	50
Օսմ. Սիկըռ. չիրքէթի Լ. Օ.	4	10
Րէժի	18	
Տէրկօ. Թրամվայ գումբ.	8	20
» » Թամվ Ֆր.	495	
Տէրսաանէթ Րըխթըմ	519	
Թահվիլաթը միւթթաչիտէ Օսմ.	504	
Օսմ. պանգասը սէնէտաթը	612	
Տէվլէթի Ալիէ Րէժի	384	

Սահիպի իմթիյազ վէ միւտիրը մէսուլ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ